

Putničke agencije

– računovodstveni i porezni aspekt poslovanja

Putničke agencije usluge u turizmu mogu pružati u svoje ime, te u ime i za račun trećih osoba. O načinu pružanja usluga ovisi porezni tretman, te iskazivanje prihoda i rashoda agencije. U članku na primjerima pojašnjavamo oporezivanje i evidentiranje usluga putničkih agencija u poslovanju s iznajmljivačima, hotelima i drugim osobama.

Turistička (putnička) agencija je trgovačko društvo, obrtnik ili njihova organizacijska jedinica, koji mogu pružati usluge kao trgovac, organizator ili prodavatelj u smislu Zakona o pružanju usluga u turizmu¹ te organizirati, posredovati ili pružati druge usluge vezane uz putovanje i boravak turista (čl. 7. toč. 21. Zakona o PUT).

Usluge turističke agencije propisane su čl. 12. st. 1. Zakona, a najčešće usluge koje pruža putnička agencija su: organiziranje paket aranžmana i izleta te posredovanje u pružanju usluga smještaja i drugih ugostiteljskih usluga te prodaji i rezervaciji putnih karata.²

Način obavljanja usluga putničkih agencija ovisi o ugovorima sklopljenim između agencije i pružatelja usluge (hotela, iznajmljivača, prijevoznika ili dr. osobe), te agencije i putnika (gosta).

Putničke agencije usluge u turizmu obavljaju:

- ▶ u svoje ime i za svoj račun
- ▶ u svoje ime, a za tuđi račun ili
- ▶ u tuđe ime i za tuđi račun (kao posrednik).

Ovisno o vrsti usluga, načinu na koji agencije pružaju usluge sukladno odredbama sklopljenih ugovora, te pružaju li se usluge unutar jedinstvenog područja Europske unije (u nastavku: EU) ili izvan EU ovisi oporezivanje i evidentiranje pruženih usluga i pritom nastalih troškova i prihoda.

¹ Zakon o pružanju usluga u turizmu (Nar. nov., br. 130/17 - 70/21; u nastavku: Zakon o PUT)

² O načinu i uvjetima pružanja usluga turističke agencije vidjeti u člancima Marečić, D.: Turistička agencija - osnivanje i obveze (FIP br. 7/22), Novele Zakona o pružanju usluga u turizmu (FIP br. 8/21), Paket aranžmani i povezani putni aranžmani prema novom Zakonu o pružanju usluga u turizmu (FIP br. 3/18), Ugovori između turističkih agencija i pružatelja ugostiteljskih usluga (FIP br. 7/18) i drugim člancima istog autora.

1. Oporezivanje usluga putničkih agencija

Na usluge koje putnička agencija obavlja:

- ▶ **u svoje ime i za svoj račun** i pri tome koristi:
 - ♦ vlastita dobra i usluge primjenjuje se ➔ redovni postupak oporezivanja,
 - ♦ isporuke dobara i usluge drugih poreznih obveznika primjenjuje se ➔ posebni postupak oporezivanja putničkih agencija,
 - ♦ vlastita dobra i usluge i dobra i usluge drugih poreznih obveznika ➔ na dio usluge koji obavlja vlastitim dobrima i uslugama primjenjuje se redovni postupak oporezivanja, a na dio usluge koji obavlja dobrima i uslugama drugih poreznih obveznika primjenjuje se posebni postupak oporezivanja putničkih agencija;
- ▶ **u svoje ime, a za tuđi račun** primjenjuje se ➔ posebni postupak oporezivanja putničkih agencija;
- ▶ **u tuđe ime i za tuđi račun** (kao posrednik) ➔ PDV se obračunava samo na proviziju.

1.1. Redovni postupak oporezivanja

Kada putnička agencija obavlja usluge u turizmu koristeći vlastita dobra i usluge (npr. vlastite apartmane ili hotel, vlastiti autobus, turističke vodiče koji su njezini zaposlenici i dr.) na obavljene usluge agencija će obračunati PDV po općoj stopi 25% ili po sniženoj stopi od 13%.

Porez po sniženoj stopi od 13% plaća se na:

- ▶ **usluge smještaja ili smještaja s doručkom, polupansiona ili punog pansiona** u hotelima ili objektima slične namjene, uključujući smještaj za vrijeme odmora, **iznajmljivanje prostora u kampovima** za odmor ili u mjestima određenima za kempiranje te smještaj u poslovnim objektima nautičkog turizma,

- **pripremanje i usluživanje jela i slastica u i izvan ugostiteljskog objekta** prema posebnom propisu (čl. 38. st. 3. toč. a) i za) Zakona o porezu na dodanu vrijednost³).

Objektima slične namjene smatraju se sve vrste komercijalnih ugostiteljskih objekata. Smještajem se smatra noćenje i dnevni boravak u svim vrstama komercijalnih ugostiteljskih objekata. Komercijalnim ugostiteljskim objektima smatraju se: hoteli, apart-hoteli, turistička naselja, turistički apartmani, pansioni, guest – house, kampovi, kamp naselja, kampirališta, kuće za odmor, sobe za iznajmljivanje, apartmani i studio – apartmani, prenoćišta, odmarališta, hosteli, planinarski domovi, lovački domovi, objekti za robinzonski smještaj i plovni objekti nautičkog turizma – brodovi ili brodice koji su prilagođeni i opremljeni za višednevni boravak posade i turista na krstarenjima i kružnim putovanjima.

Usluge **pripremanja i usluživanja pića** oporezuju se po stopi 25%.

Usluga prijevoza putnika oporezuje se prema mjestu gdje se prijevoz obavlja (čl. 20. st. 1. Zakona o PDV-u).

Kada putnička agencija obavlja **prijevoz putnika** vlastitim autobusom djelomično u Hrvatskoj, a djelomično u inozemstvu, na dionicu puta u tuzemstvu obračunati će PDV po stopi od 25%, a na dionicu puta **u inozemstvu porez prema propisima države u kojoj se obavlja prijevoz**.

Za sve druge usluge koje agencija obavlja koristeći vlastita dobra i usluge u svrhu oporezivanja (kada i gdje se plaća PDV) treba utvrditi mjesto obavljanja usluga.

1.1.1. Posredničke usluge

Kada putnička agencija obavlja usluge **u tuđe ime i za tuđi račun**, tj. kao posrednik, PDV obračunava i plaća na pripadajuću proviziju.

Na **agencijsku proviziju** porez se plaća po stopi 25%.

Kada tuzemna putnička agencija obavlja uslugu posredovanja za poreznog obveznika koji ima sjedište u drugoj državi članici EU-a ili trećoj zemlji, na uslugu posredovanja neće obračunati PDV obzirom da je usluga posredovanja obavljena između poreznih obveznika **oporeziva prema sjedištu primatelja usluge sukladno čl. 17. st. 1. Zakona o PDV-u**. Tuzemna putnička agencija u računu mora navesti naziv/ime

i prezime i sjedište poreznog obveznika za kojeg posreduje, a ako uslugu posredovanja obavlja poreznom obvezniku iz druge države članice EU tada u računu mora iskazati i svoj PDV identifikacijski broj i PDV identifikacijski broj kupca, te da se primjenjuje prijenos porezne obveze na poreznog obveznika primatelja usluge.

Kada se **transakcije za koje se posreduje obavljaju izvan EU** agencijska **provizija oslobođena** je PDV-a prema čl. 49. st. 1. toč. d) Zakona o PDV-u. Ako je primatelj računa porezni obveznik na kojeg može prijeći porezna obveza, na računu se mora naznačiti odredba o prijenosu porezne obveze a ne o oslobođenju od PDV-a.

1.2. Posebni postupak oporezivanja

Posebni postupak oporezivanja putničkih agencija propisan je čl. 91. - 94. Zakona o PDV-u i čl. 187. Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost⁴.

Posebni postupak oporezivanja primjenjuje se na usluge koje putnička agencija **pruža kupcima u svoje ime, a pritom koristi isporuke dobara i usluge drugih poreznih obveznika** za obavljanje usluga putovanja.

Putničkim agencijama, u smislu Zakona o PDV-u, smatraju se organizatori putovanja.

Organizator putovanja je osoba koja pribavlja usluge kupcu koje se sastoje od prijevoza, smještaja ili drugih turističkih usluga. Za primjenu posebnog postupka oporezivanja bitno je da se obavlja jedna od usluga vezana uz putovanje kao što su smještaj ili prijevoz.

Posebni postupak oporezivanja putničkih agencija primjenjuje se i ako porezni obveznik u svoje ime obavlja uslugu organizacije putovanja kojom pribavlja kupcu usluge koje se sastoje od prijevoza ili drugih turističkih usluga, ali ne uključuju noćenje (izlet).

Sve transakcije koje putnička agencija obavi u vezi s putovanjem (npr.: usluga smještaja + usluga prijevoza + usluge vodiča + usluga restorana i dr.) smatraju se **jedinstvenom uslugom** koju putnička agencija obavlja kupcu.

Obavljena usluga **oporeziva je prema mjestu sjedišta ili stalne poslovne jedinice** putničke agencije iz koje se usluge obavljaju.

Kupac je svaka osoba kojoj putnička agencija obavlja usluge.

³ Zakon o porezu na dodanu vrijednost (Nar. nov., br. 73/13 - 35/24; u nastavku: Zakon o PDV-u)

⁴ Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost (Nar. nov., br. 79/13 - 39/24; u nastavku: Pravilnik o PDV-u)

Dakle, uvijek kada agencija u obavljanju usluga u svoje ime koristi usluge drugih poreznih obveznika obvezna je primjenjivati posebni postupak oporezivanja neovisno tko je kupac (građanin, druga putnička agencija ili bilo koja druga fizička ili pravna osoba). Usluge koje se pružaju kao cjelina **ne moraju uključivati noćenje** odnosno mogu se pružati u vremenu kraćem od 24 sata.

Ako putnička agencija obavlja uslugu organizacije putovanja koja se sastoji od dijela usluga koje obavlja sama, a dio usluga se koristi od drugih poreznih obveznika, posebni postupak oporezivanja primjenjuje se samo na dio usluge koje agencija koristi od drugih poreznih obveznika.

Posebni postupak oporezivanja se **ne primjenjuje**:

- ▶ kada putnička agencija **djeluje samo kao posrednik** (tj. u ime i za račun druge osobe) i poreznu osnovicu izračunava na temelju odredbi čl. 33. st. 3. Zakona o PDV-u, prema kojima se u poreznu osnovicu ne uključuju iznosi koje putnička agencija primi od putnika kao povrat izdataka koje je snosila u ime i za račun putnika i koji se u njezine knjige unose kao prolazne stavke; te
- ▶ na **vlastite usluge** putničke agencije.

➤ Porezna osnovica

Porezna osnovica, u vezi s jedinstvenom uslugom, je **razlika u cijeni** putničke agencije (marža), odnosno razlika između ukupne naknade, bez PDV-a, koju plaća kupac i stvarnih troškova putničke agencije za isporuke dobara ili usluga koje su joj obavili drugi porezni obveznici, ako su te transakcije obavljene izravno kupcu.

Ostvarena razlika u cijeni oporezuje se PDV-om po stopi od 25%.

Iznos PDV-a koji je putnička agencija obvezna platiti izračunava se primjenom **preračunate stope PDV-a (20%) na ostvarenu razliku u cijeni**.

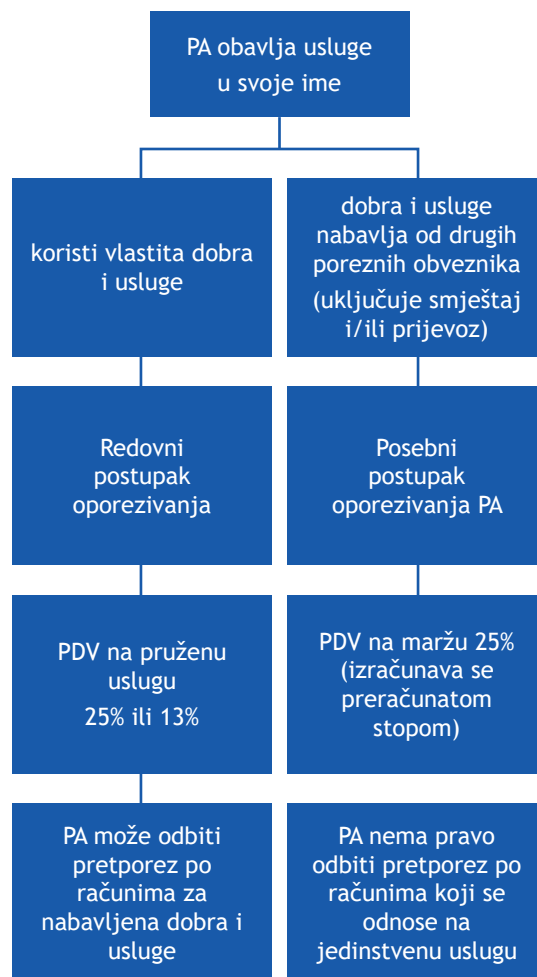
Razlika u cijeni	= Ukupna naknada, bez PDV-a, koju plaća putnik	- Stvarni troškovi PA za usluge koje su joj obavili drugi porezni obveznici, ako su te transakcije obavljene izravno putniku
------------------	--	--

➤ Odbitak ili povrat pretporeza

Putnička agencija, sukladno čl. 94. Zakona o PDV-u, **ne može odbiti ili vratiti PDV** koji joj je obračunao drugi porezni obveznik **za isporuke/usluge koje se odnose na jedinstvenu uslugu** koju putnička agencija izravno obavlja kupcu.

Putnička agencija **ima pravo na odbitak pretporeza** po ulaznim računima za nabave dobara i usluga koje koristi u obavljanju djelatnosti kao npr.: po ulaznim računima za najam poslovnog prostora, naba-

Slika 1. Porezni tretman usluga putničke agencije

vu autobusa, opreme, uredskog materijala, električne energije, telekomunikacijske usluge i drugo.

➤ Oslobođene transakcije

Ako se transakcije što ih putnička agencija povjeri drugom poreznom obvezniku obavljaju izvan EU, usluge putničke agencije smatraju se **posredničkom uslugom** oslobođenom PDV-a temeljem čl. 49. Zakona o PDV-u (čl. 93. Zakona o PDV-u).

Kada se te transakcije obavljaju i unutar i izvan EU-a, **oslobođen je** samo onaj **dio usluge** putničke agencije **koji se odnosi na transakcije izvan EU-a**.

Oslobođenje za usluge posredovanja **ne primjenjuje se na putničke agencije koje u ime i za račun putnika obavljaju usluge u drugim državama članicama**.

2. Izdavanje računa i fiskalizacija

Za svaku pruženu uslugu putnička agencija dužna je korisniku (gostu) izdati račun sukladno posebnim propisima kojima se uređuje izdavanje i čuvanje računa (čl. 6. Zakona o PUT).

Izdani račun mora sadržavati podatke propisane čl. 63. Općeg poreznog zakona⁵, odnosno čl. 79. st. 1. Zakona o PDV-u ako je račun izdan drugom poreznom obvezniku ili drugoj pravnoj osobi, podatke propisane čl. 9. st. 1. Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom⁶, te potpis odnosno ime i prezime osobe koja je izdala račun. Račun za pruženu uslugu smještaja, uz navedene podatke, obvezno mora sadržavati iznos turističke pristojbe (čl. 10. st. 1. toč. 6. Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti⁷).

Turistička pristojba naplaćuje se u ime i za račun turističke zajednice u skladu sa Zakonom o turističkoj pristojbi⁸, te za agenciju odnosno pružatelja usluge predstavlja prolaznu stavku i ne ulazi u poreznu osnovicu. Najniži i najviši iznosi turističke pristojbe propisani su Pravilnikom o najnižem i najvišem iznosu turističke pristojbe⁹, a visinu turističke pristojbe po osobi i noćenju i visini godišnjeg paušalnog iznosa turističke pristojbe koji plaćaju osobe koje pružaju uslugu smještaja u domaćinstvu i na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu za općine i gradove na svom području, uz mišljenje lokalnih turističkih zajednica, Odlukom propisuje županijska skupština odnosno Gradska skupština Grada Zagreba.

Za iznose na računu koji su oslobođeni plaćanja PDV-a ili ne ulaze u poreznu osnovicu sukladno čl. 33. st. 3. Zakona o PDV-u (turistička pristojba, osiguranja naplaćena od putnika u ime i za račun osiguravajućeg društva i dr.), putnička agencija obvezna je na računu **navesti odredbu Zakona temeljem koje je to oslobođenje propisano**.

Kada putnička agencija **primjenjuje posebni postupak** oporezivanja, u računu mora **navesti „posebni postupak oporezivanja - putničke agencije“**.

Putničke agencije su **obveznici fiskalizacije**. To znači da svoje poslovanje moraju uskladiti s odredbama Zakona o fiskalizaciji. Za svaki izdani **račun** za pruženu uslugu koji je **naplaćen gotovinom** (novčanice, kovanice, kartice, čekovi i sl.) agencija mora provesti **postupak fiskalizacije izdavanja računa**.

2.1. Obveze agencije kao obveznika fiskalizacije

Putnička agencija kao obveznik fiskalizacije obvezna je:

- donijeti interni akt,
- prijaviti Poreznoj upravi propisane podatke,
- istaknuti obavijest (naljepnicu) o obvezi izdavanja računa te obvezi kupca da preuzme i zadrži izdani račun na svakom elektroničkom naplatnom uređaju ili drugom vidnom mjestu u poslovnici,
- na izdanim računima, uz podatke propisane poreznim propisima, navesti i podatke propisane čl. 9. Zakona o fiskalizaciji, i to:
 - vrijeme izdavanja računa (sat i minuta)
 - oznaku operatera na naplatnom uređaju i
 - način plaćanja,

a **ako je račun naplaćen gotovinom mora sadržavati i:**

- Jedinstveni identifikator računa (JIR),
- zaštitni kod izdavatelja obveznika fiskalizacije i
- QR kod.
- za račune naplaćene gotovinom (novčanicama i kovanicama, karticama, bonovima i sl.) provesti postupak fiskalizacije izdavanja računa.

Interni akt moraju sastaviti sve putničke agencije, neovisno naplaćuju li račune na transakcijski račun ili u gotovini, i u njemu navesti/odrediti:

- popis poslovnih prostora te dodijeljene oznake poslovnih prostora,
- pravila slijednosti numeričkih brojeva računa,
- oznake operatera na naplatnom uređaju,
- blagajnički maksimum.

Interni akt ne dostavlja se Poreznoj upravi, već ga je agencija dužna predočiti za potrebe poreznog nadzora.

Putnička agencija dužna je Ministarstvu Financija, Poreznoj upravi elektroničkim putem **dostaviti podatke o proizvođaču i/ili održavatelju programskog rješenja** koje omogućava postupanje u skladu s odredbama Zakona o fiskalizaciji (obavezno sadrži OIB proizvođača i/ili održavatelja programskog rješe-

⁵ Opći porezni zakon

(Nar. nov., br. 115/16 - 114/22; u nastavku: OPZ)

⁶ Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Nar. nov., br. 133/12 - 114/23; u nastavku: Zakon o fiskalizaciji)

⁷ Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti

(Nar. nov., br. 85/15 - 126/21; u nastavku: ZUD)

⁸ Zakon o turističkoj pristojbi (Nar. nov., br. 52/19 - 42/20)

⁹ Pravilnik o najnižem i najvišem iznosu turističke pristojbe (Nar. nov., br. 71/19)

**Na Vaša pitanja odgovaramo
na tel. 01/46 11 211
svakim radnim danom
od 8⁰⁰ do 14⁰⁰ sati.**

nja; čl. 19.a Zakona o fiskalizaciji), a ako prima naplatu gotovinom odnosno dužna je izdavati račune koji sadrže JIR, radi provedbe postupka fiskalizacije izdavanja računa, dužna je putem elektroničkog servisa ePorezna dostaviti **podatke o poslovnim prostorima** u kojima se obavlja djelatnost te **oznaku o izdavanju pratećeg dokumenta** iz čl. 27.b Zakona ako odluči ili ima poslovnu potrebu izdavanja pratećih dokumenata, i to za poslovni prostor u kojem bez propisane zakonske obveze koristi takav način poslovanja.

2.2. Evidentiranje PDV-a

Putnička agencija mora u svome knjigovodstvu osigurati sve podatke potrebne za točno, pravilno i pravodobno obračunavanje i plaćanje PDV-a. Podatke za obračun i plaćanje PDV-a obvezna je iskazati u: Knjizi I-RA, Knjizi U-RA, te **posebnoj evidenciji za posebni postupak oporezivanja putničkih agencija**. Sadržaj evidencije za posebni postupak nije propisan, te je porezni obveznici kreiraju sami. Primjer mogućeg izgleda evidencije prikazan je u primjeru 4. ovog članka.

Podaci o posebnom postupku oporezivanja putničkih agencija iskazuju se pod toč. **II.3. Obrasci PDV**, pri čemu se kao **porezna osnovica** upisuje samo ostvarena **razlika u cijeni**.

3. Obavljanje turističkih usluga

U nastavku na primjerima prikazujemo evidentiranje usluga koje agencije obavljaju u svoje ime, te u ime i za račun pružatelja usluga, u tuzemstvu.

3.1. Obavljanje usluga u svoje ime i za svoj račun

Kada agencija pruža usluge u svoje ime i za svoj račun sama određuje cijenu po kojoj će gostu pružiti uslugu. Porezni tretman usluga koje agencija obavlja u svoje ime ovisi o tome obavlja li usluge koristeći vlastita dobra i usluge ili isporuke dobara i usluge drugih poreznih obveznika. Pritom je nebitno pruža li agencija usluge građanima (B2C) ili pravnim osobama ili drugim fizičkim osobama koje obavljaju registriranu djelatnost (B2B).

U nastavku dajemo primjere pružanja usluga u svoje ime i za svoj račun.

👉 Primjer 1. Agencija koristi vlastita dobra i usluge

Putnička agencija organizira za kupca Udrugu umirovljenika (50 umirovljenika) jednodnevni izlet u Istru. Prijevoz obavlja vlastitim autobusom, te kori-

sti uslugu vlastitog vođača. Stvarni troškovi prijevoza (amortizacija autobusa, plaća vođača, dnevnice i smještaj vođača, gorivo, cestarine i dr.) prema kalkulaciji agencije iznose 650,00 eura, a troškovi turističkog vođača (plaća, dnevnica) iznose 130,00 eura.

Obračun (kalkulacija) troškova agencije:

Interni obračun vlastitih troškova br. 175 od 12.6.2024.		
Troškovi prijevoza	Autobus ZG 8885 AG	Vozač: Ivan Brzi
Red. br.	Opis troška	Iznos kn
1.	Gorivo po računu br. 8152-P35-N1 „INA“ d.d.	300,00
2.	Cestarina (ARZ i BINA Istra)	62,46
3.	Plaća vođača (bruto plaća + doprinosi na plaću)	178,79
4.	Dnevnica	26,55
5.	Amortizacija autobusa	82,20
	Ukupno:	650,00
Troškovi vođača	Vođač: Ivana Putni	
1.	Plaća vođača (bruto plaća + doprinosi na plaću)	103,45
2.	Dnevnica	26,55
	Ukupno:	130,00
	Ukupni troškovi izleta:	780,00

Za pruženu uslugu udruzi umirovljenika ispostavljen je račun:

Usluga	Količina (broj osoba)	Jedinična cijena	Ukupni iznos
Izlet u Istru 12.6.2024.	50	40,00	2.000,00
Porezna osnovica - 25%			2.000,00
PDV na vlastitu uslugu 25%			500,00
Zbrojni iznos naknade i PDV-a			2.500,00

Udruga je račun podmirila uplatom na žiro račun putničke agencije.

Knjiženje:

Red. br.	Opis	Iznos	Konto	
			Duguje	Potražuje
1.	Troškovi vlastite usluge			
	- troškovi*	780,00	4	
	- pretporez 25%**	90,62	160002	
	- obračun amortizacije, obveze za plaće, obveze prema dobavljačima, radnicima i dr.	870,62		029, 2
2.	Ispostavljen račun kupcu za pruženu uslugu putovanja			
	- potraživanje od kupca	2.500,00	120	
	- prihodi od prodanih usluga	2.000,00		
	- obveza za PDV po stopi 25% - redovan postupak	500,00		7503 260002
3.	Naplaćeno putovanje od kupca			
	- žiro račun	2.500,00	1000	
	- potraživanje od kupca	2.500,00		120

* Troškovi na kontima razreda 4 po prirodnim vrstama biti će knjiženi temeljem ulaznih računa, obračuna amortizacije, putnog naloga, obračuna plaće i dr. isprava.

** Pretporez po ulaznim računima za gorivo, cestarinu i dr. troškove nastale na putovanju.

Na vlastitu uslugu agencija je primijenila redovni postupak oporezivanja i PDV obračunala po stopi od 25%. Izlazni račun kupcu agencija će evidentirati u Knjizi I-RA u stupcima 6, 22 i 23, te u obrascu PDV pod toč. II.3.

▶ **Primjer 2. Agencija koristi dobra i usluge drugog poreznog obveznika**

Putnička agencija organizira za kupca Udrugu umirovljenika (50 umirovljenika) jednodnevni izlet na Plitvička jezera. Cijena izleta uključuje prijevoz turističkim autobusom i turističkog vodiča.

Za pruženu uslugu primljeni su sljedeći računi:

- račun autobusnog prijevoznika „AP“ d.o.o. u iznosu 500,00 eura (usluga 400,00 eura + PDV 25% 100,00 eura)
- račun putničke agencije „NP“ d.o.o. za uslugu lokalnog vodiča u iznosu 100,00 eura (usluga 80,00 eura + PDV 25% 20,00 eura).

Obračun usluge i poreza:

Red. br.	Opis	Usluga		
		Prijevoz	Vodič	Ukupno
1.	Trošak nabavljenih usluga s PDV-om	500,00	100,00	600,00
2.	Ukupna naknada koju plaćaju putnici			1.000,00
3.	Marža (2. - 1.)			400,00
4.	PDV 25% (3. x preračunata stopa PDV-a 20%)			80,00
5.	Porezna osnovica (3. - 4.)			320,00

Za pruženu uslugu udruzi umirovljenika ispostavljen je račun:

Red. br.	Usluga	Količina (broj osoba)	Jedinična cijena	Ukupni iznos naknade
1.	Izlet na Plitvička jezera 10.6.2024.	50	20,00	1.000,00
	Ukupni iznos naknade:			1.000,00
	„Posebni postupak oporezivanja - putničke agencije“			

Ako agencija usluge obavlja koristeći dobra i usluge drugih poreznih obveznika, primljene račune pružatelja usluga, kao i račune primljene za troškove nastale u svezi organiziranja paket aranžmana i izleta (smještaj, najam autobusa, ulaznice i dr.), priznaje kao trošak pružene usluge, a ukupna naknada predstavlja prihod agencije.

Knjiženje:

Red. br.	Opis	Iznos	Konto	
			Duguje	Potražuje
1.	Primljen račun autobusnog prijevoznika			
	- usluga prijevoza	500,00	4103	
	- obveze prema dobavljačima	500,00		220

Red. br.	Opis	Iznos	Konto	
			Duguje	Potražuje
2.	Primljen račun za uslugu turističkog vodiča			
	- usluga turističkog vodiča	100,00	4199	
	- obveze prema dobavljačima (putničkoj agenciji)	100,00		220
3.	Ispostavljen račun kupcu			
	- potraživanje od kupca - Udruga umirovljenika	1.000,00	120	
	- obveza za PDV 25% - posebni postupak	80,00		260040
	- prihodi od prodanih usluga	920,00		7503

Po ulaznim računima pružatelja usluga (prijevoznika, druge putničke agencije i dr.) putnička agencija nema pravo na odbitak pretporeza, te je primljene ulazne račune za izravne troškove vezane uz putovanje u ukupnom iznosu s PDV-om evidentirala na trošak.

Izlazni račun kupcu agencija će evidentirati u Posebnoj evidenciji za posebni postupak oporezivanja putničkih agencija, te u obrascu PDV pod toč. II.3.

▶ **Primjer 3. Agencija koristi vlastite i tuđe usluge**

Putnička agencija organizira putovanje u paket-aranžmanu u Dubrovnik. Paket-aranžman uključuje putovanje vlastitim autobusom, smještaj u hotelu i ulaznicu za gradske zidine.

1. Za pruženu uslugu smještaja agencija je primila račun hotela „D“ d.d. u iznosu 693,90 eura/po osobi (usluga smještaja 600,00 eura + PDV 13% 78,00 eura + turistička pristojba 15,90 eura).

- ▶ Po ulaznom računu hotela za smještaj putnička agencija nema pravo na odbitak pretporeza te ukupni iznos računa knjiži na troškove.

2. Primljen je račun društva „GZ“ d.o.o. za ulaznice na gradske zidine u iznosu 30,00 eura/po osobi.

3. Prijevoz putnika od Zagreba do Dubrovnika agencija je obavila vlastitim autobusom. Stvarni troškovi prijevoza (amortizacija autobusa, plaća vozača, dnevnice i smještaj vozača, gorivo, cestarine i dr.) prema kalkulaciji agencije odnosno primljenim računima i sastavljenim obračunima iznose 58,00 eura/po osobi.

- ▶ Kada putnička agencija u pružanju usluga koristi vlastite usluge (npr. prijevoz vlastitim autobusom), po ulaznim računima za troškove nastale u svezi s vlastitom uslugom (npr. kod prijevoza - računima za gorivo, cestarine i sl.) može koristiti pretporez pod uvjetom da su ispunjeni uvjeti za odbitak pretporeza propisani odredbama čl. 57. - 60. Zakona o PDV-u.

Za potrebe utvrđivanja marže na usluge koje su putničkoj agenciji obavili drugi porezni obveznici, putnička agencija najprije treba utvrditi trošak nabavljenih usluga i trošak vlastite usluge, te učešće nabavljenih/vlastitih usluga u ukupnim troškovima.

Obračun udjela tuđe i vlastite usluge u ukupnoj vrijednosti pružene usluge:

Red. br.	Opis	Stvarni trošak	Udio %
1.	Trošak nabavljenih usluga bez PDV-a	708,00	92,428
2.	Trošak vlastite usluge	58,00	7,572
	Ukupno:	766,00	100,00

Obzirom da se posebni postupak oporezivanja primjenjuje samo na usluge nabavljene od drugih poreznih obveznika, utvrđeni postotak učešća treba primijeniti na iznos naknade koju plaća putnik (bez PDV-a i turističke pristojbe), te izračunati razliku u cijeni (maržu) usluge nabavljene od drugih poreznih obveznika. Ukupna naknada koju plaća putnik bez PDV-a i turističke pristojbe iznosi 860,00 eura.

Red. br.	Opis	Udio %	Ukupna naknada (bez PDV-a)
1.	Tuđa usluga	92,428	794,88
2.	Vlastita usluga	7,572	65,12
	Ukupno:	100,00	860,00

Za pruženu uslugu putovanja svakom putniku je izdan račun u iznosu od 892,18 eura.

Račun za pruženu uslugu:

Red. br.	Usluga	Količina		Jedinična cijena	Ukupni iznos
		Broj osoba	Broj dana		
Usluga putovanja u paket-aranžmanu „Dubrovnik“:					
1.	Usluga smještaja u hotelu „D“ 25.-30.6.2024.	1	6	127,48	764,88
2.	Ulaznica za gradske zidine	1	1	30,00	30,00
3.	Turistička pristojba	1	6	2,65	15,90
4.	Usluga prijevoza (ZG - DU - ZG)	1 osoba		81,40	81,40
5.	Ukupni iznos naknade:				892,18
St. 1. i 2. - „posebni postupak oporezivanja - putničke agencije“					
St. 3. - prolazna stavka oslobođena PDV-a temeljem čl. 33. st. 3. Zakona o PDV-u					
St 4.	Porezna osnovica 25%	65,12	PDV 25%	16,28	

Putnička agencija na računu izdanom putniku:

- ▶ nije iskazala PDV na uslugu smještaja i ulaznice za gradske zidine ➔ primjenjuje se posebni postupak oporezivanja putničkih agencija,
- ▶ nije obračunala PDV na turističku pristojbu ➔ prolazna stavka,
- ▶ obračunala je PDV na uslugu prijevoza autobusom po stopi 25% ➔ vlastita usluga.

Putnik je račun za paket-aranžman platio Visa PBZ karticom u iznosu od 892,18 eura. Putnička agencija za izdani račun provodi postupak fiskalizacije izdavanja računa.

4. Od PBZ CARD d.o.o. primljen je račun za proviziju u iznosu od 49,07 eura¹⁰. Obavljen je prijeboj

¹⁰ Provizija za plaćanje karticama oslobođena je PDV-a po čl. 40. st. 1. toč. d) Zakona o PDV-u.

obveze po računu s potraživanjem s temelja prodaje na kreditne kartice.

5. Primljena je uplata od PBZ CARD d.o.o. umanjena za proviziju u iznosu od 843,11 eura.
6. Podmirena je obveza prema hotelu i „GZ“.

Knjiženje:

Red. br.	Opis	Iznos	Konto	
			Duguje	Potražuje
1.	Primljen račun hotela za uslugu smještaja			
	- usluga smještaja gosta	678,00	4199	
	- ostale obveze (prolazne stavke - turistička pristojba)	15,90	249	
	- obveze prema dobavljačima (hotelu)	693,90		220
2.	Ulaznice za gradske zidine			
	- trošak ulaznica	30,00	4199	
	- obveze prema dobavljačima	30,00		220
3.	Troškovi vlastite usluge			
	- troškovi*	58,00	4	
	- pretporez 25%**	5,00	160002	
	- obračun amortizacije, obveze za plaće, obveze prema dobavljačima, radnicima i dr.	63,00		029,2
4.	Ispostavljen račun putniku za paket-aranžman			
	- potraživanje od kupca - putnika	892,18	1204	
	- prihodi od prodanih usluga***	842,62		7503
	- ostale obveze (prolazne stavke - turistička pristojba)	15,90		249
	- obveza za PDV po stopi 25% - redovan postupak	16,28		260002
	- obveza za PDV po stopi 25% - poseban postupak	17,38		260040
4.a	Prijenos potraživanja od putnika na izdavatelja kartice			
	- potraživanja s temelja prodaje na kreditne kartice	892,18	1220	
	- potraživanje od kupca - putnika	892,18		1204
5.	Primljen račun od PBZ Card-a za proviziju			
	- provizije po kreditnim karticama	49,07	4471	
	- obveze prema izdavateljima kartice	49,07		2221
5.a	Prijeboj s izdavateljem kartica			
	- obveze prema izdavateljima kartice	49,07	2221	
	- potraživanja s temelja prodaje na kreditne kartice	49,07		1220
6.	Primljena uplata od PBZ Card-a			
	- potraživanja s temelja prodaje na kreditne kartice	843,11		1220
	- žiro-račun	843,11	1000	
7.	Podmiren je račun hotela i ulaznica			
	- žiro-račun	723,90		1000
	- obveze prema dobavljačima	723,90	220	

* Troškovi nastali u vezi s prijevozom knjiženi su u iznosu proporcionalnom pružanju usluge putovanja jednom putniku. U praksi će troškovi po prirodnim vrstama na kontima razreda 4 biti knjiženi temeljem ulaznih računa, obračuna amortizacije, putnog naloga, obračuna plaće i dr. isprava.

** Pretporez po ulaznim računima za gorivo, cestarinu i dr. troškove nastale na putovanju.

*** Prihod od pruženih usluga = 892,18 - 16,28 - 17,38 - 15,90 = 842,62 eura.

🔗 Izlazni račun kupcu agencija će evidentirati u Posebnoj evidenciji za posebni postupak oporezivanja marže, Knjizi I-RA u stupcima 6, 22 i 23, a obračunan PDV u obrascu PDV pod toč. II.3.

Kada putnička agencija istovremeno primjenjuje redovni postupak oporezivanja PDV-om za vlastite usluge i posebni postupak oporezivanja marže za usluge nabavljene od trećih osoba, mora voditi posebnu evidenciju za svaki od ovih postupaka. Dakle, ulazne i izlazne račune za vlastite usluge evidentirati će u Knjizi I-RA i Knjizi U-RA, a ulazne i izlazne račune za pružene usluge koje oporezuje po posebnom postupku u posebnu evidenciju (čl. 102. Zakona o PDV-u).

Izvadak iz Knjige I-RA

RED. BROJ	RAČUN		KUPAC (PRIMATELJ DOBRA ILI USLUGA)		IZNOS (S PDV-om)	0%	OPOREZIVO						Prolazne stavke
	BROJ	DATUM	NAZIV -IME I PREZIME I SJEDIŠTE/ PREBIVALIŠTE ILI UOBIČAJENO BORAVIŠTE	PDV ID BR. / OIB		VRIJEDNOST ISPORUKE	5%		13%		25%		
							OSNOVICA	POREZ	OSNOVICA	POREZ	OSNOVICA	POREZ	
1	2	3	4	5	6	17	18	19	20	21	22	23	24
1.	1-1-1	12.6.2024.	Udruga umirovljenika (Primjer 1.)	xxx	2.500,00						2.000,00	500,00	
2.	2-1-1	15.6.2024.	Udruga umirovljenika (Primjer 2.)	xxx	1.000,00						320,00	80,00	
3.	3-1-1	28.6.2024.	Putnik - N.N. (Primjer 3.)		892,18						134,62	33,66	15,90
			Ukupno 1. - 30. 6. 2024.		4.392,18						2.454,62	613,66	15,90
													
											Red. br. II.3. Obrasca PDV		

*Stupac 24 u Knjizi I-RA u skladu s čl. 164. st. 4. Pravilnika o PDV-u putnička agencija je dodala samostalno.

Evidencija za posebni postupak oporezivanja putničkih agencija:

[illegible]

Podatak o marži umanjenoj za PDV i iznos PDV-a
(iz stupca 16 i 17) iz Evidencije za posebni postupak

Oblik i sadržaj evidencije za posebni postupak oporezivanja putničkih agencija nije propisan, te je porezni obveznici kreiraju sami. Mogući oblik i sadržaj ove evidencije prikazan je u primjeru 4.

Primjer 4. Evidentiranje pruženih usluga u poreznim evidencijama i obrascu PDV

Putnička agencija pružene usluge iz primjera 1., 2. i 3. evidentira u Knjizi I-RA, Evidenciji za posebni postupak oporezivanja putničkih agencija, te sastavlja obrazac PDV. Pretpostavka je da su sve transakcije nastale u obračunskom razdoblju 1.-30. lipanj 2024.

Izvadak iz Obrasca PDV:

OPIS	POREZNA OSNOVICA (Iznos u eurima i centima)	PDV PO STOPI 5%, 13% i 25% (Iznos u eurima i centima)
II. OPOREZIVE TRANSAKCIJE - UKUPNO	2.454,62	613,66
3. ISPORUKE DOBARA I USLUGA U RH po stopi 25%	2.454,62	613,66
III. OBRAČUNANI PREPOREZ - UKUPNO	382,48	95,62
3. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U TUZEMSTVU po stopi 25%	382,48	95,62*
IV. OBVEZA PDV-a U OBRAČUNSKOM RAZDOBLJU: ZA UPLATU (II. - III.)		518,04

*Iznos pretporeza uzet iz primjera 1. i 3. (konto 1600).

3.2. Obavljanje usluga u svoje ime i za tuđi račun

Putničke agencije često ugovore s hotelima i drugim pružateljima usluga sklapaju na način da rade u svoje ime a za račun hotela ili drugog pružatelja usluga. S obzirom da se u obavljanju usluga u svoje ime i za tuđi račun agencije pojavljuju kao organizatori putovanja, kupuju usluge (smještaja, prijevoza, ulaznice za muzeje, koncerte i sl.) od drugih poreznih obveznika i objedinjuju u jednu jedinstvenu uslugu te pritom obavljaju organizacijske usluge (rezervacije, pripreme vaučera, ugovaranje usluga prijevoza, usluga turističkog vodiča i sl.), ako se te usluge sastoje od smještaja, prijevoza ili drugih usluga koje čine cjelinu, ili samo usluge smještaja ili samo usluge prijevoza, na te se usluge **primjenjuje posebni postupak oporezivanja putničkih agencija**. Na ostvarenu razliku u cijeni obračunava se i plaća PDV po stopi od **25%**.

Glede istog svoj stav dalo je Ministarstvo financija, Porezna uprava, Središnji ured, mišljenjem Kl.: 410-19/14-01/2990 od 5.1.2015., u kojem je između ostalog navedeno: „Sukladno članku 8. stavku 4. Zakona ako porezni obveznik djelujući u vlastito ime, ali za račun druge osobe sudjeluje u obavljanju usluga, smatra se da je sam primio i obavio te usluge. Naime, porezni obveznik koji određenu uslugu obavlja u svoje ime, a za tuđi račun, ne može osobi za čiji račun nastupa (primjerice hotelu, paušalistu – malom poreznom obvezniku i slično) ispostaviti račun za obavljanu uslugu posredovanja obzirom da se za potrebe oporezivanja PDV-om smatra da takva transakcija nije ni obavljena.

Stoga putnička agencija koja koristi usluge drugih poreznih obveznika, a koja obavlja putniku usluge u svoje ime, a za tuđi račun ne djeluje u svojstvu posrednika i ne obavlja posredničku uslugu obzirom da

je naknada za obavljanu uslugu sadržana u ukupnoj naknadi koju je putnička agencija zaračunala kupcu u svoje ime. Prema tome, putnička agencija koja u svoje ime, a za tuđi račun obavlja uslugu organizacije putovanja koja se sastoji od smještaja, prijevoza ili drugih usluga koje čine cjelinu ili kupcu prodaje samo jednu uslugu primjerice smještaj ili prijevoz na takve usluge primjenjuje posebni postupak oporezivanja putničkih agencija.

Porezni obveznik koji primjerice obavlja usluge smještaja koja je oporeziva prema članku 38. stavku 3. točki a) Zakona za čiji račun putnička agencija djeluje, davatelj usluge smještaja obračunat će PDV po stopi od 13%. Međutim putnička agencija koja će takvu uslugu smještaja prodati kupcu primijenit će posebni postupak oporezivanja i obračunati PDV po stopi od 25%, a iznos PDV-a koji je putnička agencija obvezna platiti izračunava se primjenom preračunate stope PDV-a na ostvarenu razliku u cijeni.“

Primjer 5. Pružanje usluga u svoje ime a za tuđi račun

Putnička agencija ima sklopljen ugovor o pružanju usluga smještaja u svoje ime, a za račun hotela „Put“ d.o.o. Sukladno sklopljenom ugovoru s hotelom Agenciji pripada naknada (provizija) u iznosu 30% od prodajne cijene smještaja. Turističku pristojbu gost plaća izravno na recepciji hotela.

Agencija je za prodanu uslugu smještaja u razdoblju od 1.7.-10.7.2024. gostu izdala račun u iznosu 1.960,00 eura s napomenom „Posebni postupak oporezivanja – putničke agencije“.

Za uslugu smještaja od hotela primljen je račun u iznosu od 1.372,00 eura (smještaj 1.214,16 + PDV 13% 157,84).

Putnička agencija primljeni račun hotela, kao i račun izdan gostu evidentira u Evidenciji koju vodi za posebni postupak oporezivanja putničkih agencija, te utvrđuje obvezu PDV-a na ostvarenu razliku u cijeni primjenom preračunate stope PDV-a od 20%: $1.960,00 - 1.372,00 = 588,00 \times 20\% = \text{PDV } 25\% 117,60$ eura; porezna osnovica = $588,00 - 117,60 = 470,40$ eura.

Izdani račun agencija evidentira u Knjizi I-RA: u stupcu 6 (1.960,00 eura), 22 (470,40 eura) i 23 (117,60 eura).

U Obrascu PDV pod toč. II.3. Isporuke dobara i usluga u RH po stopi 25% agencija će iskazati osnovicu u iznosu od 470,40 eura i PDV u iznosu od 117,60 eura.

Knjiženje:

Red. br.	Opis	Iznos	Konto	
			Duguje	Potražuje
1.	Pružanje usluga u svoje ime, a za tuđi račun			
	- potraživanja od kupca - putnika	1.960,00	1204	
	- obveza PDV-a 25% - po izlaznom računu	117,60		26004
	- obveze s temelja prodaje u svoje ime, a za tuđi račun	1.372,00		2460
	- prihodi od prodaje usluga u tuđe ime	470,40		7531
2.	Naplaćena usluga smještaja			
	- potraživanje od kupca - putnika	1.960,00		1204
	- žiro račun	1.960,00	1000	
3.	Isplaćena naknada hotelu			
	- obveze s temelja prodaje u svoje ime, a za tuđi račun	1.372,00	2460	
	- žiro račun	1.372,00		1000

Kada agencija radi u svoje ime, a za tuđi račun, prihod agencije je ostvarena razlika u cijeni.

3.3. Obavljanje usluga u tuđe ime i za tuđi račun

Putnička agencija može posloovati i u tuđe ime i za tuđi račun. U tom slučaju s pružateljem usluge (hotelom, iznajmljivačem i dr.) sklapa ugovor o posredovanju (zastupanju) u prodaji i rezervaciji smještaja ili drugih usluga uz određenu proviziju. Kada agencija pruža usluge u tuđe ime i za tuđi račun (npr. u ime i za račun iznajmljivača - građana) **ne primjenjuje posebn postupak oporezivanja marže**.

Za ugovorenu **proviziju** putnička agencija obvezna je ispostaviti račun. **Račun agencije za proviziju** mora sadržavati podatke propisane poreznim propisima i podatke propisane čl. 9. st. 1. Zakona o fiskalizaciji, a ako je isti **naplaćen gotovinom** treba provesti postupak fiskalizacije izdavanja računa.

Posrednička provizija podliježe plaćanju PDV-a po stopi od 25%.

Prihod putničke agencije kod pružanja usluga u ime i za račun pružatelja usluge čini samo **ostvarena provizija**.

S obzirom da se porez na dobit plaća po dvije stope (10% odnosno 18%) ovisno o visini ostvarenog prihoda¹¹, posrednički način poslovanja mogao bi za putničke agencije biti interesantan, jer pružanjem usluga kao posrednik agencija iskazuje manji prihod pa time može ostvariti manje porezno opterećenje.

¹¹ Porezni obveznik koji u poslovnoj godini ostvari prihode do 1.000.000,00 eura porez na dobit plaća po stopi 10%, odnosno ako ostvari prihode veće od 1.000.000,00 eura porez na dobit plaća po stopi 18%.

Agencija koja posluje u ime i za račun pružatelja usluge može, ako je tako ugovoreno s pružateljem usluga, gostu izdati račun u njegovo ime i za njegov račun.

Račun za pruženu uslugu koji agencija izdaje u ime i za račun pružatelja usluge treba sadržavati **podatke o agenciji i pružatelju usluge** (hotelu, iznajmljivaču ili dr.).

Račun izdan u ime i za račun:

- **iznajmljivača-građanina** koji porez plaća u paušalnom iznosu treba sadržavati podatke: › ime i prezime, adresu prebivališta/boravišta izdavatelja › broj i nadnevak izdavanja računa › ime i prezime/naziv osobe kojoj je usluga pružena te › cijenu obavljenih usluge (čl. 13. st. 2. Pravilnika o paušalnom oporezivanju djelatnosti iznajmljivanja i organiziranja smještaja u turizmu¹²). Račun se ispostavlja u najmanje dva primjerka: jedan se uručuje korisniku usluge, a drugoga zadržava izdavatelj kao ispravu za knjiženje u Evidenciji o prometu;
- **fizičke osobe obveznika poreza na dohodak** koji nije obveznik PDV-a treba sadržavati podatke propisane čl. 48. st. 5. Pravilnika o porezu na dohodak¹³, te napomenu o oslobođenju od plaćanja PDV-a temeljem čl. 90. st. 2. Zakona o PDV-u;
- **obveznika PDV-a** treba sadržavati podatke propisane čl. 79. st. 1. Zakona o PDV-u odnosno ako se radi o gotovinskom računu podatke sukladno čl. 63. OPZ-a.

Račune za svakog pojedinog pružatelja usluge agencija izdaje **kronološkim slijedom** utvrđenim za tog pružatelja usluge.

Cijene po kojima će usluga biti pružena (zaračunana) gostu određuje pružatelj usluge. Novac koji putnička agencija naplati u ime i za račun pružatelja usluge evidentira kao obvezu prema pružatelju usluge.

➔ Fiskalizacija računa izdanih u tuđe ime i za tuđi račun

Putnička agencija prilikom izdavanja računa u tuđe ime i za tuđi račun postupa na dva načina:

- › ako **pružatelj usluge nije obveznik fiskalizacije** (npr. iznajmljivač građanin) računi koje agencija izdaje u njegovo ime i za njegov račun ne moraju sadržavati dodatne podatke propisane Zakonom o fiskalizaciji i ne dostavljaju se Poreznoj upravi na fiskalizaciju u slučaju naplate gotovinom;

¹² Pravilnik o paušalnom oporezivanju djelatnosti iznajmljivanja i organiziranja smještaja u turizmu (Nar. nov., br. 1/19 - 1/24)

¹³ Pravilnik o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 10/17 - 143/23)

- ako je **pružatelj usluge obveznik fiskalizacije** računi koje agencija izdaje u njegovo ime i za njegov račun moraju, uz podatke propisane posebnim propisima, sadržavati i dodatne podatke propisane čl. 9. st. 1. Zakona o fiskalizaciji, a ukoliko se naplaćuju sredstvom koje se smatra gotovinom agencija ih dostavlja Poreznoj upravi na fiskalizaciju. Računi izdani u ime i za račun pružatelja usluge - obveznika fiskalizacije koji su naplaćeni bezgotovinski sadrže podatke: broj računa u tri dijela, vrijeme izdavanja (sat i minutu) i oznaku operatera na naplatnom uređaju, a oni koji su naplaćeni gotovinom uz ove podatke sadrže i JIR, zaštitni kod te QR kod.

Kada agencija izdaje račune u ime i za račun pružatelja usluge - obveznika fiskalizacije, tada je **pružatelj usluge obvezan u svom internom aktu agenciju navesti kao poslovni prostor** te Poreznoj upravi dostaviti podatke (i) o tom poslovnom prostoru.

➡ Na računu koji agencija izdaje u ime i za račun pružatelja usluge - obveznika fiskalizacije **kao oznaku operatera na naplatnom uređaju navodi OIB pružatelja usluge**.

Putnička agencija može u ime i za račun pružatelja ugostiteljskih usluga u domaćinstvu i/ili poljoprivrednom gospodarstvu pružati sljedeće usluge: usluge prihvata i ispraćaja gostiju te ostale asistencije gostima za vrijeme boravka, izdavanje računa, naplatu, obračun i uplatu turističke pristojbe i drugih pristojbi, vođenje popisa gostiju, prijave boravka i vođenja drugih evidencija temeljem posebnih propisa (čl. 12. st. 1. toč. 13. Zakona o PUT).

Dakle, agencija može u ime i za račun iznajmljivača građanina/OPG-a voditi i popis gostiju i druge propisane evidencije.

3.3.1. Usluge u ime i za račun iznajmljivača - paušaliste

➡ Primjer 6. Usluge u ime i za račun iznajmljivača građanina paušaliste

Putnička agencija iznajmljuje apartmane u ime i za račun iznajmljivača paušaliste. Prema ugovoru agencija za iznajmljivača prima naplatu od gosta, izdaje račune i vodi Evidenciju o prometu.

Primjer računa izdanog u ime i za račun iznajmljivača:

Turistička agencija „Agava“
Hvar, Obala 5
OIB 9999999999
U skladu s ugovorom o zastupanju br. 17/24 izdaje
u ime i za račun iznajmljivača: **Račun br.: 22/2024**
Antun Perić
Hvar, Kala 3
OIB 8888888888
Gost: Petar Antić
Hvar, 27.6.2024.

Usluga	Razdoblje	Broj dana	Cijena	PDV	Ukupno
Najam apartmana 4 ^{***}	12. 6. - 27.6.2024.	15	120,00	0,00	1.800,00
Ukupni iznos naknade:					1.800,00

PDV nije obračunan temeljem čl. 90. st. 2. Zakona o PDV-u.
Naplaćeno: gotovina

Iznajmljivač (građanin) plaća **turističku pristojbu** u paušalnom iznosu, pa istu **nije obvezan iskazati na računu**. Na računu PDV nije zaračunat budući iznajmljivač nije obveznik PDV-a.

Iznajmljivač (građanin) koji porez na dohodak plaća u godišnjem paušalnom iznosu **nije obveznik fiskalizacije**, što znači da račun ne treba sadržavati dodatne podatke propisane Zakonom o fiskalizaciji i isti se ne dostavlja Poreznoj upravi na fiskalizaciju.

Račun izdan gostu iznajmljivač (ili putnička agencija za iznajmljivača) upisuje u **Evidenciju o prometu**.

Račun izdan gostu, u ime i za račun iznajmljivača, putnička agencija ne evidentira u svojim poslovnim knjigama.

Za uslugu zastupanja agencija sastavlja obračun te iznajmljivaču izdaje račun za ugovorenu proviziju za pruženu uslugu zastupanja.

Obračun agencijske provizije:

Obračun agencijske provizije za razdoblje: 1.6. - 30.6.2024.				
Iznajmljivač: Antun Perić		Ugovor br.: 17/24		Provizija: 10%
Opis	Razdoblje	Dana	Br. računa	Naplaćeno od gosta
Najam apartmana 1/2 ^{***}	12. - 27. 6. 2024.	15	22/2024.	1.800,00
Ukupno za razdoblje:				1.800,00
Agencijska provizija			10%	180,00
PDV na proviziju			25%	45,00
Ukupno:				225,00
Za isplatu iznajmljivaču:				1.575,00

Račun agencije za uslugu zastupanja:

Turistička agencija „Agava“

Hvar, Obala 5

OIB 99999999999

Račun br.: 15/P1/1

Hvar, 30.6.2024.

10:31

Antun Perić

Hvar, Kala 3

OIB 88888888888

Usluga	Iznos
Agencijska provizija 10% prema specifikaciji za lipanj 2024. (ugovor br. 17/24)	180,00
PDV na proviziju 25%	45,00
Ukupni iznos naknade:	225,00

Način plaćanja: ostalo

Oznaka operatera: Ana Anić

Prema ugovoru, agencija obavlja prijeboj obračunane provizije i naknade za uslugu smještaja te iznajmljivaču isplaćuje razliku.

Knjiženje:

Red. br.	Opis	Iznos	Konto	
			Duguje	Potražuje
1.	Naplaćen najam apartmana u ime i za račun iznajmljivača - građanina			
	- blagajna poslovnice putničke agencije	1.800,00	1023	
	- obveza s osnove prodaje usluga u tuđe ime i za tuđi račun	1.800,00		2461
2.	Novac položen na žiro račun			
	- blagajna poslovnice putničke agencije	1.800,00		1023
	- žiro račun agencije - novac iznajmljivača	1.800,00	1002	
3.	Račun iznajmljivaču za proviziju			
	- potraživanja s osnove prodaje usluga u tuđe ime i za tuđi račun	225,00	1461	
	- obveza za PDV 25%	45,00		260002
	- prihodi od zastupničke provizije	180,00		7530
4.	Prijeboj potraživanja po računu br. 15			
	- potraživanja s osnove prodaje usluga u tuđe ime i za tuđi račun	225,00		1461
	- obveza s osnove prodaje usluga u tuđe ime i za tuđi račun	225,00	2461	
5.	Obračun i isplata primljene uplate u ime i za račun iznajmljivača - građanina			
	- žiro račun agencije - novac iznajmljivača	1.800,00		1002
	- žiro račun za redovito poslovanje	225,00	1000	
	- obveza s osnove prodaje usluga u tuđe ime i za tuđi račun (iznajmljivača - građanina)	1.575,00	2461	

Izdani račun za proviziju agencija evidentira u Knjizi I-RA u stupcima 6, 22 i 23, a obračunan PDV u obrascu PDV pod toč. II.3.

Kada agencija obavlja uslugu u ime i za račun iznajmljivača, iznajmljivač (pružatelj usluge) može sam od gosta naplatiti pruženu mu uslugu. U tom bi slučaju putnička agencija knjižila račun za proviziju kao što je prikazano u tablici knjiženja pod red. br. 3., a po naplati provizije od iznajmljivača knjižila bi priljev novca na žiro račun na dugovnoj strani konta 1000 – Žiro račun i zatvaranje potraživanja od iznajmljivača na potražnoj stani konta 1461 - Potraživanja s osnove prodaje usluga u tuđe ime i za tuđi račun.

3.3.2. Usluge u ime i za račun obveznika PDV-a i fiskalizacije

U slučaju kada je pružatelj usluga u sustavu PDV-a, kod obavljanja usluga u tuđe ime i za tuđi račun, obveznik PDV-a je pružatelj usluge. U računu koji agencija izdaje gostu u ime i za račun pružatelja usluge na uslugu smještaja obračunati će PDV po stopi od 13%, a na ostale usluge po stopi 25%. Izdani račun u ime i za račun pružatelja usluge agencija ne evidentira u svojim poslovnim knjigama. Ako agencija u ime i za račun pružatelja usluge od gosta naplaćuje pruženu uslugu primljeni iznos evidentira u poslovnim knjigama kao obvezu prema pružatelju usluge.

Primjer 7. Pružanje usluga u ime i za račun iznajmljivača obveznika PDV-a

Putnička agencija „Agava“ d.o.o. pruža usluge smještaja u ime i za račun iznajmljivača građanina - obveznika PDV-a Zlatka Perića. Iznajmljivač Z.P. obveznik je PDV-a, te sukladno čl. 61. Zakona o porezu na dohodak, porez na dohodak od iznajmljivanja apartmana utvrđuje temeljem poslovnih knjiga, odnosno na način propisan za samostalne djelatnosti.

Za pruženu uslugu posredovanja ugovorena je provizija u iznosu 20%.

1. Primljen je predujam od gosta u iznosu 1.356,00 eura. Za primljeni predujam putnička agencija u ime i za račun iznajmljivača gostu izdaje račun za predujam u iznosu 1.356,00 eura (osnovica 1.200,00 eura + PDV 13% 156,00 eura).
2. Po pruženoj usluzi smještaja u apartmanu agencija u ime i za račun iznajmljivača Z.P. izdaje gostu A. M. račun u iznosu od 1.356,00 eura (osnovica 1.200,00 eura + PDV 13% 156,00 eura). U računu za pruženu uslugu od obračunanog PDV-a po tom računu umanjuje PDV obračunan na primljeni predujam, te navodi broj izdanog računa za primljeni predujam.
3. Za pruženu uslugu posredovanja agencija izdaje račun iznajmljivaču u iznosu 339,00 eura (usluga 271,20 eura + PDV 25% 67,80 eura). Račun za proviziju sadrži sve podatke propisane čl. 79. st. 1. Za-

kona o PDV-u, te dodatne podatke propisane Zakonom o fiskalizaciji. Usluga posredovanja smatra se obavljenom kada je izdan račun gostu.

4. Putnička agencija, u skladu s ugovorom o zastupanju, obavila je prijeboj provizije i razliku primljene uplate od gosta u iznosu od 1.017,00 eura proslijedila iznajmljivaču.

Knjiženje kod putničke agencije:

Red. br.	Opis	Iznos	Konto	
			Duguje	Potražuje
1.	Primljen predujam od gosta u ime i za račun iznajmljivača			
	- žiro račun putničke agencije - novac iznajmljivača	1.356,00	1002	
	- obveza s temelja prodaje usluga u tuđe ime i za tuđi račun	1.356,00		2461
2.	Račun iznajmljivaču za proviziju			
	- potraživanja s osnove prodaje usluga u tuđe ime i za tuđi račun	339,00	1461	
	- obveza za PDV 25%	67,80		260002
	- prihodi od zastupničke provizije	271,20		7530
3.	Prijeboj potraživanja po obračunu			
	- potraživanja s osnove prodaje usluga u tuđe ime i za tuđi račun	271,20		1461
	- obveza s osnove prodaje usluga u tuđe ime i za tuđi račun	271,20	2461	
4.	Isplata primljene uplate u ime i za račun pružatelja usluge			
	- žiro račun agencije - novac iznajmljivača	1.356,00		1002
	- žiro račun za redovito poslovanje	339,00	1000	
	- obveza s osnove prodaje usluga u tuđe ime i za tuđi račun	1.017,00	2461	

Izdani račun za proviziju agencija evidentira u Knjizi I-RA u stupcima 6 (339,00 eura), 22 (271,20 eura) i 23 (67,80 eura) te obvezu PDV-a u obrascu PDV pod toč. II.3.

Račun za primljeni predujam od gosta i račun za pruženu uslugu gostu koje agencija izdaje u ime i za račun iznajmljivača ne evidentira se u poslovnim knjigama agencije.

Evidentiranje poslovnih događaja u poslovnim knjigama iznajmljivača – obveznika poreza na dohodak i obveznika PDV-a:

Račun za primljeni predujam i račun za pruženu uslugu gostu, koji je putnička agencija izdala u ime i za račun iznajmljivača, iznajmljivač će evidentirati u Knjizi I-RA – u stupcima 6 (1.356,00 eura), 20 (1.200,00 eura) i 21 (156,00 eura).

Za izdane račune nije potrebno provesti postupak fiskalizacije budući da iznajmljivač koji dohodak od imovine (iznajmljivanja stanova, soba i postelja putnicima) utvrđuje na temelju poslovnih knjiga nije obveznik fiskalizacije.

Primljeni račun za pruženu agencijsku uslugu (proviziju) iznajmljivač će evidentirati u Knjizi U-RA – u stupcima 8 (339,00 eura), 9 (271,20 eura) te 10 i 15 (67,80 eura).

U Knjizi primitaka i izdataka (Obrascu KPI) iznajmljivač će iskazati:

- primitak u stupcima: 6 (1.017,00 eura), 7 (339,00 eura), 8 (156,00 eura) i 9 (1.200,00 eura)
- izdatak u stupcima: 12 (339,00 eura), 13 (67,80 eura) i 15 (271,20 eura).

Primjer 8. Pružanje usluga u ime i za račun hotela – obveznika PDV-a i obveznika fiskalizacije

Putnička agencija „Agava“ d.o.o. prodaje usluge polupansiona u ime i za račun hotela „Slap“ d.o.o. Agencija je naplatila od gosta uslugu polupansiona u iznosu 1.393,24 eura u gotovini te ispostavila račun u ime i za račun hotela, te ga dostavila Poreznoj upravi na fiskalizaciju u ime hotela kao obveznika fiskalizacije. U ukupnom iznosu računa od 1.393,24 eura, neto pružena usluga iznosi 1.200,00 eura, PDV po stopi 13% iznosi 156,00 eura, a turistička pristojba iznosi 37,24 eura.

Ugovorena provizija koju ostvaruje agencija iznosi 10% od iznosa pružene usluge bez PDV-a.

Putnička agencija „Agava“ ispostavila je račun za proviziju u iznosu od 120,00 eura.

Račun agencije za proviziju:

Usluga	Iznos
Agencijska provizija 10% prema specifikaciji br. 25 za lipanj 2024. (ugovor br. 5/24)	120,00
PDV na proviziju 25%	30,00
Ukupno za naplatu:	150,00

Račun za proviziju mora sadržavati sve podatke propisane čl. 79. st. 1. Zakona o PDV-u, te dodatne podatke propisane čl. 9. Zakona o fiskalizaciji. Broj računa slijedi numerički niz računa utvrđen internim aktom agencije. Obavljen je prijeboj provizije i razlika primljene uplate od gosta proslijeđena je hotelu.

Knjiženje kod putničke agencije:

Red. br.	Opis	Iznos	Konto	
			Duguje	Potražuje
1.	Naplaćena usluga polupansiona u ime i za račun pružatelja usluge			
	- blagajna poslovnice putničke agencije	1.393,24	1023	
	- obveza s osnove prodaje usluga u tuđe ime i za tuđi račun	1.393,24		2461
2.	Novac položen na žiro račun			
	- blagajna poslovnice putničke agencije	1.393,24		1023
	- žiro račun agencije - novac hotela	1.393,24	1002	
3.	Račun hotelu za proviziju			
	- potraživanja s osnove prodaje usluga u tuđe ime i za tuđi račun	150,00	1461	
	- obveza za PDV 25%	30,00		260002
	- prihodi od zastupničke provizije	120,00		7530
3.a	Prijeboj potraživanja po obračunu			
	- potraživanja s osnove prodaje usluga u tuđe ime i za tuđi račun	150,00		1461
	- obveza s osnove prodaje usluga u tuđe ime i za tuđi račun	150,00	2461	
4.	Isplata primljene uplate u ime i za račun pružatelja usluge			
	- žiro račun agencije - novac hotela	1.393,24		1002
	- žiro račun za redovito poslovanje	150,00	1000	
	- obveza s osnove prodaje usluga u tuđe ime i za tuđi račun	1.243,24	2461	

Izdani račun za proviziju agencija evidentira u Knjizi I-RA u stupcima 6, 22 i 23, a obračunan PDV u obrascu PDV pod toč. II.3.

Knjiženje kod hotela:

Red. br.	Opis	Iznos	Konto	
			Duguje	Potražuje
1.	Obračun prihoda po ugovoru s putničkom agencijom „Agava“			
	- potraživanje od agencije	1.393,24	1461	
	- obveze za PDV 13%	156,00		260001
	- ostale obveze (prolazne stavke - turistička pristojba)	37,24		249
	- prihodi od prodaje usluga	1.200,00		7503
2.	Primljen račun putničke agencije za proviziju			
	- usluge zastupanja	120,00	4193	
	- pretporez 25%	30,00	160002	
	- obveze s temelja ugovora o zastupanju	150,00		2461
3.	Prijeboj potraživanja po obračunu			
	- obveze s temelja ugovora o zastupanju	150,00	2461	
	- potraživanje od agencije	150,00		1461
4.	Primljena uplata od agencije za pruženu uslugu			
	- potraživanje od agencije	1.243,24		1461
	- žiro račun za redovito poslovanje	1.243,24	1000	

Izdani račun za pruženu uslugu gostu hotel evidentira u svojim poslovnim knjigama.

4. Primljeni predujam

Agencije najčešće naplaćuju prodane aranžmane unaprijed. Za primljeni predujam putnička agencija je obvezna **ispostaviti račun** (čl. 159. Pravilnika o PDV-u). Iznimno, agencija ne mora izdati račun za primljeni predujam ako je do roka za podnošenje prijave PDV-a za razdoblje oporezivanja u kojem je primila predujam izdala račun za obavljenu isporuku dobara ili usluga.

Račun za primljeni predujam mora sadržavati podatke propisane poreznim propisima, kao i datum primitka predujma.

Na primljeni predujam za uslugu za koju putnička agencija primjenjuje posebni postupak oporezivanja marže, putnička agencija je obvezna obračunati PDV na način da u računu za primljeni predujam obračunava PDV od porezne osnovice koja je jednaka razlici između prodajne cijene koju će zaračunati i nabavne cijene. Ako u trenutku primanja predujma agencija ne raspolaže s točnim podatkom o razlici u cijeni koju će ostvariti, obvezu PDV-a utvrđuje polazeći od očekivane razlike u cijeni (čl. 187. st. 5. Pravilnika o PDV-u).

Agencija je obvezna ispostaviti račun i za predujam primljen od fizičke osobe (građanina).¹⁴

U slučaju kada je predujam naplaćen sredstvom koje se u smislu Zakona o fiskalizaciji smatra gotovinom, putnička agencija obvezna je za račun za predujam provesti postupak fiskalizacije izdavanja računa.

Nakon pružene usluge agencija ispostavlja **račun za pruženu uslugu** u kojem obvezno od obračunanog PDV-a po računu za primljeni predujam **umanjuje PDV obračunan na primljeni predujam**, te navodi broj izdanog računa za primljeni predujam.

Primjer 9. Primljeni predujam za uslugu obavljenu vlastitim sredstvima

Putnička agencija „Palma“ primila je od Udruge umirovljenika 25.5.2024. predujam za jednodnevni izlet na otok Krk u iznosu od 1.250,00 eura, te je za primljeni predujam izdala račun. Uslugu putovanja agencija obavlja vlastitim autobusom, a usluge turističkog vodiča obavlja zaposlenik agencije koji ima položen stručni ispit za turističkog vodiča, te agencija primjenjuje redovan postupak oporezivanja.

¹⁴ O navedenom mišljenje je dalo Ministarstvo financija, Porezna uprava, Središnji ured, Kl.: 410-19/13-01/251 od 31.07.2013. Mišljenje je objavljeno na TEB-ovom poreznom portalu: <https://porezi.teb.hr>.

Račun za predujam:

Putnička agencija „Palma“ d.o.o.
Zagreb, Ulica 3
OIB 36936936936

Račun za predujam br. 154-1-3
Datum računa: 25.5.2024.
Datum primljenog predujma: 25.5.2024.

„Udruga“
Zagreb, Ulica 5
OIB 45645645645

Vrijeme izdavanja: 10:15

Naziv robe/usluga	Iznos
Predujam za izlet na Krk 5.6.2024. za 50 osoba	1.000,00
Iznos naknade bez PDV-a	1.000,00
PDV po stopi 25%	250,00
Zbrojni iznos naknade i PDV-a	1.250,00

Način plaćanja: transakcijski račun
Osoba odgovorna za izdavanje računa: Marko Nakić

Nakon pružene usluge agencija udruzi izdaje račun za pruženu uslugu putovanja u iznosu od 3.750,00 eura.

Račun za pruženu uslugu (izvadak):

Račun br. 365-1-1			
Datum računa: 5.6.2024.		Vrijeme izdavanja: 19:15	
Datum obavljene usluge: 5.6.2024.			
Naziv robe	Količina	Jedinična cijena bez PDV-a	Iznos
Izlet na Krk 5.6.2024.	50 osoba	60,00	3.000,00
Iznos naknade bez PDV-a			3.000,00
PDV po stopi 25%			750,00
Zbrojni iznos naknade i PDV-a			3.750,00
Obračun plaćenog predujma - Račun za predujam br. 154-1-3			
Osnovica za PDV po stopi 25%			-1.000,00
PDV po stopi 25%			-250,00
Zbrojni iznos naknade i poreza			-1.250,00
Ostaje za platiti po ovom računu:			
Osnovica za PDV po stopi 25%			2.000,00
PDV po stopi 25%			500,00
Zbrojni iznos naknade i poreza			2.500,00
Način plaćanja: transakcijski račun			
Osoba odgovorna za izdavanje računa: Marko Nakić			

Na prikazani način agencija će postupiti i kada prima predujam u svoje ime, kao i kada predujam prima u ime i za račun pružatelja usluge koji je obveznik fiskalizacije, a u čije ime i za čiji račun izdaje račune.

👉 Kada tuzemna putnička agencija primi predujam prije obavljanja usluge smještaja u ime i za račun **privatnog iznajmljivača** koji nije upisan u registar obveznika PDV-a, **nije obvezna** za iznajmljivača na tako primljeni predujam **obračunati PDV**¹⁵.

👉 Primjer 10. Primljeni predujam za uslugu u posebnom postupku oporezivanja

Putnička agencija „Palma“ primila je 21.5.2024. na žiro račun predujam za ljetovanje u hotelu na otoku

Cresu u razdoblju 1.8.-16.8.2024. u iznosu od 1.950,00 eura (polupansion 130,00 eura/danu i osobi).

Agencija ljetovanje organizira u svoje ime i za svoje račun. U trenutku primanja predujma agencija ne raspolaže s točnim podatkom o razlici u cijeni koju će ostvariti, te obvezu PDV-a utvrđuje polazeći od očekivane razlike u cijeni u iznosu od 490,00 eura. Gost turističku pristojbu plaća izravno na recepciji hotela.

Za primljeni predujam agencija putniku izdaje račun br. 155-1-3 sa sljedećim podacima:

Datum primljenog predujma: 21.5.2024.	
Naziv robe/usluga	Iznos (eura)
Predujam ljetovanje 1.8.-16.8.2024. hotel Cres	1.950,00
Ukupni iznos naknade:	1.950,00
„Posebni postupak oporezivanja - putničke agencije“	

Agencija po primljenom predujmu obračunava PDV primjenjujući **posebni postupak oporezivanja putničkih agencija** te isto iskazuje u:

- Evidenciji za posebni postupak oporezivanja putničkih agencija (knjiženje red. br. 1),
- Knjizi I-RA u stupcu 6 (1.950,00), 22 (392,00) i 23 (98,00),
- obrascu PDV za 5. mj. 2024. pod toč. II.3: porezna osnovica 392,00 i PDV po stopi 25% 98,00 eura.

Po obavljenom putovanju agencija putniku izdaje račun br. 366-1-1 sa sljedećim podacima:

Usluga	Količina		Jedinična cijena	Ukupni iznos
	Broj osoba	Broj dana		
Polupansion u hotelu Cres 1.8.-16.8.2024.	1	15	130,00	1.950,00
Ukupni iznos naknade:				1.950,00
Obračun plaćenog predujma 21.5.2024. - Račun za predujam br. 155-1-3				
Iznos naknade bez PDV-a				-1.950,00
Ukupni iznos naknade:				-1.950,00
Ostaje za platiti po ovom računu:				
Iznos naknade bez PDV-a				0,00
Ukupni iznos naknade:				0,00
„Posebni postupak oporezivanja - putničke agencije“				
Napomena: Turistička pristojba plaća se na recepciji hotela.				

Za predmetno putovanje od hotela je primljen račun u iznosu od 1.560,08 eura (15 polupansiona 1.380,60 eura + PDV 13% 179,48 eura) i isti je plaćen.

Po obavljenom putovanju i primljenom računu od hotela agencija obračunava PDV od porezne osnovice koja je jednaka stvarnoj razlici u cijeni (razlici prodajne cijene koju je zaračunala gostu i stvarne nabavne cijene), te isto iskazuje u Evidenciji za posebni postupak oporezivanja putničkih agencija (knjiženje red. br. 2), Knjizi I-RA u stupcima 6, 22 i 23 i obrascu PDV za 8. mj. 2024.

¹⁵ O navedenom mišljenje je dalo Ministarstvo financija, Porezna uprava, Središnji ured, Kl.: 410/19-14/-01/96 od 12.05.2014. Mišljenje je objavljeno na TEB-ovom poreznom portalu: <https://porezi.teb.hr>.

Evidencija za posebni postupak oporezivanja putničkih agencija:

Primljeni/ulazni računi							Izlazni računi									
Red. br.	Račun/odgovarajuća isprava		Dobavljač		Naziv dobra/usluge	Nabavna cijena	Red. br.	Račun		Kupac		Naziv usluge	Prodajna cijena	Marža	Marža umanje- na za PDV	PDV
	Broj	Datum izda- vanja	Naziv	OIB/PDV ID BROJ				Broj	Datum izda- vanja	Naziv/ ime i prezime	OIB/ PDV ID BROJ					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15 (14-7)	16 (15 - 17)	17 (15 x 20%)
1.			Hotel Cres			1.460,00	1.	155- 1-3	21.5. 2024.	Putnik A.B.		Predujam ljetova- nje Cres	1.950,00	490,00	392,00	98,00
	Ukupno 1.-31.5.2024.					1.460,00		Ukupno 1.-31.5.2024.					1.950,00	490,00	392,00	98,00
2.	7-1-1	16.8. 2024.	Hotel Cres		polu- pansi- on	1.560,08	2.	386- 1-1	16.8. 2024.	Putnik A.B.		Ljeta- vanje 1.-16.8. 2024.	1.950,00	389,92	311,94	77,98
												Storno predujma 155-1-3	-1.950,00	-490,00	-392,00	-98,00
													0,00	-100,08	-80,06	-20,02
Ukupno 1.-31.8.2024.						1.560,08	Ukupno 1.-31.8.2024.						0,00	-100,08	-80,06	-20,02
I-RA stupac 22 i 23																

S obzirom da je agencija pri obračunu PDV-a po primljenom predujmu procijenila veću maržu (490,00 eura), od stvarne marže (389,92 eura) utvrđene po primitku računa hotela, po obavljenom putovanju u 8. mj. 2024. agencija iskazujeobvezu PDV-a u iznosu manjem od iznosa PDV-a obračunatog i plaćenog po predujmu (pravo na povrat PDV-a).

Izvadak iz Obrasca PDV za razdoblje 1.8.-31.8.2024.:

OPIS	POREZNA OSNOVICA (Iznos u eurima i centima)	PDV PO STOPI 5%, 13% i 25% (Iznos u eurima i centima)
II. OPOREZIVE TRANSAKCIJE - UKUPNO	-80,06	-20,02
3. ISPORUKE DOBARA I USLUGA U RH po stopi 25%	-80,06	-20,02
III. OBRAČUNANI PREPOREZ - UKUPNO	0,00	0,00
2. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U TUZEMSTVU po stopi 13%	0,00	0,00
IV. OBVEZA PDV-a U OBRAČUNSKOM RAZDOBLJU: ZA UPLATU (II. - III.)		-20,02

Red. br.	Opis	Iznos	Konto	
			Duguje	Potražuje
1.	Primljen predujam - izvadak sa žiro računa			
	- žiro račun	1.950,00	1000	
	- obveze po primljenom predujmu	1.950,00		230
2.	Obračunani PDV po primljenom računu - evidencija za posebni postupak oporezivanja putničkih agencija			
	- obveze po primljenom predujmu	98,00	230	
	- obveza PDV-a po predujmu	98,00		260014

Red. br.	Opis	Iznos	Konto	
			Duguje	Potražuje
3.	Izdani račun kupcu			
	- potraživanje od kupca	1.950,00	120	
	- obveza za PDV 25% - posebni postupak	77,98		260040
	- prihodi od prodanih usluga	1.872,08		7503
4.	Obračun predujma i storno PDV-a po predujmu			
	- obveze po primljenom predujmu	1.852,00	230	
	- obveza PDV-a po predujmu	-98,00		260014
	- potraživanje od kupca	1.950,00		120
5.	Ulazni račun hotela			
	- usluga smještaja gosta	1.560,08	4199	
	- obveze prema dobavljačima	1.560,08		220
6.	Plaćena obveza prema hotelu			
	- obveze prema dobavljačima	1.560,08	220	
	- žiro račun	1.560,08		1000

5. Postupak oporezivanja prema naplaćenim naknadama

Putnička agencija čija vrijednost obavljenih usluga u prethodnoj kalendarskoj godini (2023.) nije bila veća od 2.000.000,00 eura bez PDV-a i podnijela je do kraja godine (31.12.2023.) pisanu izjavu nadležnoj ispostavi Porezne uprave o početku primjene postupka oporezivanja prema naplaćenim naknadama (ako joj plaćanje PDV-a prema naplaćenim naknadama nije već ranije utvrđeno), u 2024. može obračunavati i plaćati PDV na temelju naplaćenih naknada za sve transakcije (osim transakcija navedenih u čl. 125.j

Zakona o PDV-u¹⁶), neovisno o tome primjenjuje li na obavljene usluge posebni postupak oporezivanja putničkih agencija ili redovni postupak oporezivanja.

O navedenom očitvalo se Ministarstvo financija, Porezna uprava u mišljenju Klasa br.: 410-19/14-01/680 od 7.5.2015.: „... iz odredbi članka 125.j Zakona o PDV-u razvidno je da transakcije obavljene u okviru posebnog postupka oporezivanja putničkih agencija nisu isključene iz primjene obračuna PDV-a prema postupku oporezivanja prema naplaćenim naknadama. Prema tome, turistička agencija koja primjenjuje posebni postupak oporezivanja putničkih agencija može se, pod uvjetom da zadovoljava zakonom propisane uvjete odlučiti za primjenu postupka oporezivanja prema naplaćenim naknadama za sve transakcije, osim navedenih u članku 125.j Zakona o PDV-u, neovisno o tome primjenjuje li na određene transakcije posebni postupak oporezivanja putničkih agencija ili redovni postupak oporezivanja.“

Putnička agencija koja primjenjuje postupak oporezivanja prema naplaćenim naknadama u računu mora navesti „**obračun prema naplaćenim naknadama**“.

Putničkoj agenciji koja primjenjuje postupak oporezivanja prema naplaćenim naknadama **obveza obračuna PDV-a nastaje na dan primitka plaćanja, a pravo na odbitak pretporeza** po ulaznim računima za nabave dobara i usluga koje koristi u obavljanju djelatnosti (goriva, opreme, uredskog materijala, električne energije, telekomunikacijskih usluga i sl.) u trenutku **kada isporučitelju plati račun** za isporučena dobra ili obavljene usluge.

Napominjemo, da za usluge koje je putnička agencija primila od drugog poreznog obveznika, a koje se odnose na jedinstvenu uslugu koju putnička agencija izravno obavlja kupcu u svoje ime te primjenjuje posebni postupak oporezivanja marže **ne može odbiti pretporez**.

➤ Utvrđivanje poreza na dobit prema novčanom načelu

Putnička agencija koja u prethodnom poreznom razdoblju (2023.) nije ostvarila prihode veće od 1.000.000,00 eura i podnijela je do 15.1.2024. Izjavu o

promjeni načina utvrđivanja porezne osnovice poreza na dobit može poreznu osnovicu za 2024. utvrditi prema novčanom načelu.

Ako je putnička agencija i obveznik PDV-a može poreznu osnovicu utvrđivati prema novčanom načelu samo ako i PDV plaća prema naplaćenim naknadama. Izabrani način utvrđivanja porezne osnovice prema novčanom načelu mora se zadržati najmanje 3 porezna razdoblja (ako zadovoljava uvjete).¹⁷

6. Putnička agencija – mali porezni obveznik

Putnička agencija koja **nije porezni obveznik**, odnosno koja se u smislu Zakona o PDV-u smatra malim poreznim obveznikom (putnička agencija čija vrijednost isporuka dobara ili obavljenih usluga u prethodnoj ili tekućoj godini nije bila veća od 40.000,00 eura) oslobođena je plaćanja PDV-a na obavljene usluge i isporučena dobra. Putnička agencija koja nije porezni obveznik:

- ▶ nema pravo iskazivati PDV na izdanim računima,
- ▶ nema pravo na odbitak pretporeza, te
- ▶ kada zaračunava dobra i usluge koja su joj obavili drugi porezni obveznici **ne primjenjuje posebni postupak** oporezivanja putničkih agencija.

Putnička agencija mali porezni obveznik smatra se obveznikom fiskalizacije, te je za izdane račune naplaćene gotovinom obvezna provesti postupak fiskalizacije izdavanja računa.

6.1. Putnička agencija – mali porezni obveznik pruža usluge u svoje ime

➤ Primjer 11. Agencija koristi usluge drugog poreznog obveznika

Putnička agencija „Izletnik“ koja nije u sustavu PDV-a organizira jednodnevni izlet u Crikvenicu. Cijena izleta uključuje prijevoz turističkim autobusom. Agencija nema vlastiti autobus te za uslugu prijevoza angažira autobusnog prijevoznika „AP“. Za primljenu uslugu prijevoza od prijevoznika „AP“ primljen je račun u iznosu 360,00 eura (288,00 eura + PDV 25% 72,00 eura).

Cijena izleta iznosi 20,00 eura po osobi i realiziran je za ukupno 50 osoba.

¹⁶ Prema čl. 125.j Zakona o PDV-u, obračun PDV-a prema postupku oporezivanja prema naplaćenim naknadama ne primjenjuje se na: ▶ isporuke/stjecanje dobara unutar EU ▶ isporuke ili premještanje dobara iz čl. 30. st. 8. i 9. Zakona ▶ usluge iz čl. 17. st. 1. Zakona ▶ isporuke za koje je primatelj obavezan platiti PDV prema čl. 75. st. 1. toč. 7. i čl. 75. st. 2. i 3. Zakona te u slučaju iz čl. 7. st. 9. Zakona ▶ isporuke u okviru posebnih postupaka oporezivanja iz članaka 119.a, 125.b i 125.bb ovoga Zakona.

¹⁷ O utvrđivanju porezne osnovice prema novčanom načelu pisali smo u članku mr. sc. Dojčić, I.: Prijava poreza na dobit prema novčanom načelu - Obrazac PD-NN za 2023., FIP br. 3/24.

Svakom izletniku ispostavljen je račun sljedećeg sadržaja:

Red. br.	Usluga	Broj osoba	Cijena
1.	Izlet u Crikvenicu 18.6.2024.	1	20,00
	Ukupni iznos naknade:		20,00
PDV nije obračunan temeljem čl. 90. st. 1. i 2. Zakona o PDV-u.			

Svi računi naplaćeni su u poslovnici putničke agencije u gotovom novcu i za iste je proveden postupak fiskalizacije izdavanja računa.

Knjiženje:

Red. br.	Opis	Iznos	Konto	
			Duguje	Potražuje
1.	Primljen račun autobusnog prijevoznika			
	- usluga prijevoza	360,00	4103	
	- obveze prema dobavljačima	360,00		2200
2.	Ispostavljeni računi kupcima građanima naplaćeni gotovinom			
	- blagajna poslovnice	1.000,00	1023	
	- prihodi od prodanih usluga građanima	1.000,00		7503

6.2. Putnička agencija – mali porezni obveznik pruža usluge u tuđe ime i za tuđi račun

Kada putnička agencija koja nije u sustavu PDV-a pruža usluge u ime i za račun druge tuzemne osobe (iznajmljivač, hotela ili dr.), za obavljenu uslugu posredovanja obvezna je ispostaviti **račun za proviziju** na kojem **neće obračunati PDV** i navesti će napomenu „**PDV nije obračunan temeljem čl. 90. st. 1. i 2. Zakona o PDV-u**“. Račun agencije za proviziju mora uz podatke propisane poreznim propisima sadržavati i podatke propisane čl. 9. st. 1. Zakona o fiskalizaciji te ako je isti **naplaćen gotovinom** treba provesti postupak fiskalizacije izdavanja računa.

Ako agencija pruža usluge u ime i za račun inozemne osobe, na računu za proviziju izdanom poreznom obvezniku sa sjedištem u drugoj državi članici EU ili trećoj zemlji potrebno je navesti „**Prijenos porezne obveze po čl. 17. st. 1. Zakona o PDV-u**“.

Kada agencija, sukladno ugovoru s pružateljem usluge, ispostavlja putniku račun u ime i za račun pružatelja usluge:

- iznajmljivača paušaliste - na računu neće zaračunati PDV i ne provodi postupak fiskalizacije izdavanja računa,
- obveznika PDV-a – na računu izdanom putniku za pruženu uslugu obračunati će PDV (za uslugu smještaja PDV po stopi od 13%, za ostale usluge po stopi 25%), a ako je pružatelj usluge obveznik fiskalizacije i račun je naplaćen gotovinom provesti će i

postupak fiskalizacije izdavanja računa. Primljenu naknadu s PDV-om agencija evidentira u poslovnim knjigama kao obvezu prema pružatelju usluge.

Način izdavanja i sadržaj računa isti je kao i u slučaju kada usluge u ime i za račun pružatelja usluge obavlja agencija porezni obveznik, a kako je opisano i prikazano pod toč. 3.3. ovog članka.

7. Naplata pruženih usluga

Putnička agencija može usluge pružene gostima naplatiti na transakcijski račun, karticama, te **u gotovu novcu u iznosu manjem od 10.000,00 eura** (čl. 55. st. 1. Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma¹⁸). Isto vrijedi i kada putnička agencija obavlja plaćanje prema drugim pravnim i fizičkim osobama koje obavljaju registriranu djelatnost u RH. Ograničenje vrijedi u slučaju ako se naplata ili plaćanje obavlja u više međusobno očigledno povezanih gotovinskih transakcija u vrijednosti od 10.000,00 eura i većoj.

Ako račun putničkoj agenciji plaća drugi obveznik fiskalizacije (trgovačko društvo ili drugi obveznik poreza na dobit, obrtnik), tada iznos kojeg u gotovu novcu plaća drugi obveznik fiskalizacije ne može biti veći od **700,00 eura** po jednom računu (čl. 28. st. 3. Zakona o fiskalizaciji). Isto vrijedi i u slučaju kada putnička agencija plaća račun za nabavu dobara ili usluga drugom obvezniku fiskalizacije.

U slučaju plaćanja **obrtnicima** i drugim fizičkim osobama koje obavljaju samostalnu djelatnost iz čl. 29. Zakona o porezu na dohodak, poduzetnik i druga pravna osoba može u gotovu novcu izvršiti plaćanje **do 700,00 eura po jednom računu** (čl. 92. st. 6. Pravilnika o porezu na dohodak).

➔ Naplata u stranim sredstvima plaćanja

Prema čl. 15. Zakona o deviznom poslovanju¹⁹, od 1.1.2023., plaćanje i naplata u devizama, stranoj gotovini i čekovima te prijenosi deviznih sredstava između rezidenata te između rezidenata i nerezidenata su slobodni. Plaćanja i naplate u stranoj gotovini između rezidenata te između rezidenata i nerezidenata u Republici Hrvatskoj odvijaju se u skladu sa Zakonom o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma te poreznim propisima. Na način i rokove polaganja strane gotovine na račun te visinu blagajničkog maksimuma pri plaćanju i naplati u stranoj gotovini primjenjuju se odredbe Zakona i Pravilnika o fiskalizaciji.

¹⁸ Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (Nar. nov., br. 108/17 - 151/22)

¹⁹ Zakon o deviznom poslovanju (Nar. nov., br. 96/03 - 141/22)